

نبض اقتصاد ۵ تریلیون دلاری هند در چابهار می‌زند

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل منطقه آزاد چابهار به نقل از ایسنا، در یادداشت نصرالله ابراهیمی آمده است: اکونومیست در شماره اخیر خود نوشت هند امروز در نقطه‌ای ایستاده که چین در سال ۲۰۰۰ ایستاده بود و پیش‌بینی می‌شود همان مسیر را طی کند. هند ششمین اقتصاد بزرگ جهان است، رشد اقتصادی معادل ۷ درصدی دارد و برای رشد اقتصادی ۹ درصدی هدف‌گذاری کرده است؛ هدفی که طی چهار سال و تا سال ۲۰۲۶ هند را به جمع سه اقتصاد بزرگ جهان می‌رساند. مسیر هند برای این جهش اقتصادی از چابهار می‌گذرد و برگزاری رویداد روز چابهار ۲۰۲۲ در بمبئی نشانی بر این مدعا بود.

روز چابهار ۲۰۲۲

مقامات هندی روز ۹ مرداد، رویداد روز چابهار ۲۰۲۲ را با حضور مقامات اقتصادی و حمل‌ونقلی ایران و هند و سرمایه‌گذاران هندی در بمبئی برگزار کردند. هند با دعوت از سازمان منطقه آزاد چابهار و نمایندگان کشورهای آسیای میانه برای حضور در این رویداد، بر ضرورت وجودی کریدور جنوب به شمال تاکید دارد؛ کریدوری که هند را به بازار آسیای میانه و روسیه متصل می‌کند. در عین حال برگزارکنندگان این رویداد، در معرفی روز چابهار ۲۰۲۲ بر ادامه حضور سرمایه‌گذاران هندی در توسعه بندر شهیدبهبشتی اشاره داشته و این رویداد را فرصتی برای توسعه همکاری‌ها میان هند و چابهار عنوان کردند. چنانکه ساربادانا سونووال، وزیر بنادر و کشتیرانی هند در این رویداد تاکید کرد که چشم‌انداز هند این است که بندر شهید بهبشتی در چابهار را به یک قطب ترانزیت تبدیل کند و آن را برای اتصال به کریدور شمال-جنوب با هدف دسترسی به کشورهای آسیای میانه پیوند دهد.

چابهار؛ هاب بالقوه ترانزیتی

چابهار در نقطه استراتژیک و خاصی از کره خاکی قرار گرفته که در برداشت نخست اقتصاد و معاش کشورهای محصور در خشکی به آن وابسته است و در نگاهی کلان‌تر اقتصادهای بزرگ جهان همچون چین، هند، روسیه و حتی اروپا به چابهار گره خورده است. بندری با موقعیت خاص دسترسی به آبهای آزاد اقیانوس، قرار گرفتن در موقعیت ممتاز مسیر ترانزیت کالا و مسافر از شرق به غرب و بالعکس، دور بودن از تنش‌های خاورمیانه و دسترسی به انرژی ارزان از چابهار یک هاب بالقوه ترانزیتی ساخته و تردیدی نیست در صورت تکمیل زیرساخت‌های حمل‌ونقلی، معابر استراتژیکی چون کانال سوئز هم یارای رقابت با چابهار را ندارند.

نقطه استراتژیک در کریدور جنوب به شمال

بدون تردید مهمترین دلیلی که چابهار را در کانون توجه اقتصاد عظیم و رو به رشد هند قرار می‌دهد، کریدور جنوب به شمال است. مسیری که از بمبئی آغاز شده و با گذر از چابهار، هند را به آسیای میانه، روسیه و حتی اروپای شرقی می‌رساند. حمل‌ونقل از مسیر چابهار این مزیت را دارد که مسیر تجارت کالا از جنوب آسیا به روسیه و بالعکس که اکنون از کانال سوئز انجام می‌شود را به کمتر از نصف کاهش داده و این کاهش چشمگیر زمان حمل‌ونقل، قیمت تمام شده کالاهای صادراتی را به شدت کاهش می‌دهد. به عبارتی تجار هندی می‌توانند کالای خود را که در حالت معمول و با حمل‌ونقل دریایی با گذشت زمانی حدود ۴۰ روز بین بمبئی و مسکو جابه‌جا می‌کنند، از مسیر چابهار و با ترکیب حمل‌ونقل دریایی، ریلی و مجدد دریایی، دست کم ۲۰ روز زودتر کالا را به مقصد برسانند. این صرفه‌جویی ۲۰ روزه در مسیر حمل، همان صرفه اقتصادی است که هند برای تحقق کریدور جنوب به شمال از مسیر چابهار دنبال می‌کند.

هند و رقابت با چین

از سوی دیگر اهمیت چابهار برای هند بسیار فراتر از افزایش مناسبات بازرگانی با ایران است. نخستین مساله هند، رقابت با اتحاد استراتژیک چین و پاکستان و یافتن جایگزینی برای بندر گوادر است. بندر گوادر طی سال‌های اخیر، محل سرمایه‌گذاری گسترده چین بوده است. با استفاده از بندر چابهار، هند نه فقط به ایران و افغانستان، بلکه به آسیای مرکزی و حتی به اروپا دسترسی خواهد داشت. آن هم بی‌نیاز از پاکستانی که می‌تواند یک سد زمینی در این مسیر باشد.

رویداد روز چابهار با حضور کشورهای آسیای میانه

و اما علاوه بر مقامات و سرمایه‌گذاران هندی و ایرانی حاضر در رویداد روز چابهار ۲۰۲۲، کشورهای آسیای میانه نیز در این رویداد حضور داشته و این حضور نشان دیگری برای تلاش هند در فعال‌سازی کریدور جنوب به شمال و حضور در کشورهای محصور در خشکی آسیای میانه از طریق چابهار است. در افق سال ۲۰۲۵، مبادلات کشورها با هند معادل ۱۷۰ میلیارد دلار پیش‌بینی شده است. تردیدی نیست که با توسعه ظرفیت‌ها و زیرسخت‌های مورد نیاز، بالغ بر ۹۰ درصد این حجم مبادلات باید از طریق بندر چابهار محقق شود؛ چراکه نزدیک‌ترین، ارزان‌ترین و سهل‌الوصول‌ترین مسیر دسترسی کشورهای آسیای میانه به جنوب آسیا، کریدور جنوب به شمال و از طریق بندر چابهار است.

آیا هند دوباره به مسیر چابهار بازگشته است؟

با وجود همه ظرفیت‌های ذاتی چابهار و البته سرمایه‌گذاری‌های هند در بندر شهیدبهبشتی چابهار، طی ماه‌های اخیر اخباری پیرامون اینکه هند، مسیر پاکستان را جایگزین چابهار کرده در کانون توجه رسانه‌ها قرار گرفت. منشاء اخبار هم ارسال محموله گندم اهدایی هند از مسیر پاکستان به افغانستان بود. با اینکه انتخاب چنین مسیری از سوی هند به نوعی نقض توافقنامه چابهار مبنی بر ارسال کالا به افغانستان از مسیر چابهار بود، اما برگزاری رویداد چابهار ۲۰۲۲ نشان از بازگشت هند به مسیر چابهار و تمرکز بر این معبر استراتژیک تعبیر می‌شود.

هند معطل چابهار نمی‌ماند

با وجود همه مزیت‌های ذاتی چابهار و قرار گرفتن در استراتژیک‌ترین نقطه محوری که هند را به نیمکره شمالی می‌رساند، به هیچ عنوان نباید از نظر دور داشت که تعلل چابهار در توسعه و تکمیل زیرساخت‌های حمل‌ونقلی و ترانزیتی بدون تردید، هند را به سوی مسیرهای جایگزین سوق خواهد داد؛ چراکه نه تنها هند برای رساندن کالای خود به مقاصد صادراتی معطل نمی‌ماند، بلکه دیگر مسیرهای احتمالی و جایگزین نیز هرگز چشم بر درآمدهای حاصل از ترانزیت نمی‌بندند. توافقنامه شش کشور عربی حوزه خلیج فارس برای ساخت و تکمیل خط‌آهن و اتصال هند از معبر دریایی و ریلی به ترکیه و اروپا از جمله این تلاش‌هاست.

